

FEDERACIJA VETERINARA EVROPE

FVE/07/doc/045

Finalna verzija

Usvojena 6. juna 2009. god.

Članice:

Austrija
Belgija
Bosna i Hercegovina
Bugarska
Hrvatska
Kipar
Češka
Danska
Estonija
Finska
Francuska
BJR Makedonija
Njemačka
Grčka
Mađarska
Island
Irski
Italija
Letonija
Litvanija
Luksemburg
Malta
Crna gora
Holandija
Norveška
Poljska
Portugalija
Rumunija
Srbija
Slovačka
Slovenija
Španija
Švedska
Švajcarska
Turska
Velika Britanija

Posmatrači

Albanija
Ukrajina

Sekcije

UEVP
EASVO
UEVH
EVERI

FVE EVROPSKI KODEKS PONAŠANJA

Preambula

Uloga veterinara u društvu
Svrha stručnog Kodeksa ponašanja
Svrha Evropskog kodeksa ponašanja

Poglavlje I: Osnovne vrijednosti FVE Evropskog veterinarskog kodeksa ponašanja

- 1.1 Opšti principi
- 1.2 Veterinari i životinje
- 1.3 Veterinari i klijenti
- 1.4 Veterinari i veterinarska profesija
- 1.5 Veterinari i veterinarski tim
- 1.6 Veterinari i nadležni organi
- 1.7 Veterinari i društvo
- 1.8 Veterinari i životna sredina

Poglavlje II: Dalje preporuke za implementaciju osnovnih vrijednosti

- 2.1 Veterinari i životinje
- 2.2 Veterinari i klijenti
- 2.3 Veterinari i veterinarska profesija
- 2.4 Veterinari i veterinarski tim
- 2.5 Veterinari i nadležni organi
- 2.6 Veterinari i društvo
- 2.7 Veterinari i životna sredina

Predsjednik

Valter Vinding

Potpredsjednici

Ljiljana Markuš
Rajner Šnajhel
Stiven Ver
Margareta Vajdl

Federacija veterinara Evrope AISBL
Rue Defacqz, 1
B – 1000 Brussels

Tel: +32.2.533.70.20 - Fax: +32.2.537.28.28

PREAMBULA

Uloga veterinara u društvu

Odgovarajući na potrebe društva, veterinari imaju ključnu ulogu u zaštiti zdravlja i dobrobiti životinja, javnog zdravlja kao i životne sredine pružajući širok spektar usluga.

Veterinarska funkcija podrazumijeva i čitav niz zakonskih i moralnih obaveza prema:

- Životinjama,
- Klijentima,
- Veterinarskoj profesiji uopšte i prema svakom kolegi pojedinačno,
- Stručnom veterinarskom timu,
- Društvu,
- Nadležnim organima.

U određenim situacijama, ove obaveze mogu biti međusobno sukobljene i stoga se veterinar može naći u dilemi šta da uradi. U takvim situacijama, odgovornost je veterinara da te obaveze izbalansira.

Svrha profesionalnog Kodeksa ponašanja

Kodeks ponašanja je standard koji postavlja veterinarsku etiku i principe profesionalnog ponašanja.

Njime treba osigurati sljedeće:

- da veterinari pružaju visoko kvalitetne usluge u korist zdravlja i dobrobiti životinja i javnog zdravlja,
- da klijenti imaju povjerenja u pružene usluge.

Aktivnosti veterinara podrazumijevaju intelektualne zadatke za pravilno vršenje svojih dužnosti, što zahtijeva visok nivo poznavanja zakona, struke i nauke. Priznavanje stepena obrazovanja veterinara se zasniva na minimumu potrebne obuke, kako je i navedeno u članu 38 i Aneksu V Direktive o priznavanju stručnih kvalifikacija (2005/36/EC)¹.

Za dobijanje dozvole za vršenje prakse može biti potrebno ispunjavanje dodatnih zahtjeva (npr. registrovanje kod nadležnog organa).

Veterinari imaju obavezu poštovanja Kodeksa ponašanja kojeg izradi odgovarajući nadležni organ. Treba da budu svjesni da kršenje odredbi Kodeksa može dovesti do izvršenja disciplinskih mjera.

Klijenti moraju imati povjerenja u to da će nadležni organ ozbiljno razmotriti navodno kršenje odredbi Kodeksa ponašanja i ukoliko bude dokazano, da će rezultirati mjerama koje su u skladu sa težinom počinjenog prekršaja.

¹ Vidi Aneks I

Svrha Kodeksa ponašanja za Evropu

Razvoj prekograničnih aktivnosti i stvaranje pravog unutrašnjeg tržišta usluga zahtijeva bolje usklađivanje pravila struke na evropskom nivou. Stoga je važno da strukovne organizacije na evropskom nivou postignu međusobne dogovore o zajedničkom setu pravila koji će obezbijediti jednak nivo zaštite primaocima usluga kao i visok kvalitet usluga širom EU.

Evropski Kodeks može:

- olakšati slobodno kretanje pružalaca usluga,
- dovesti do poboljšanja povjerenja primalaca usluga u usluge koje pružaoци iz drugih zemalja članica daju.

Evropski Kodeks ponašanja treba da se primjenjuje i na pružanje usluga preko granice kao i na pružanje usluga na teritoriji na kojoj se pružalac usluga nalazi: cilj je da se uspostavi zajednički set pravila na nivou Evrope a ne da se postavljaju razlike između pružanja usluga na nacionalnom i prekograničnom nivou.

Evropski Kodeks ponašanja treba da sadrži principe koji predstavljaju srž obavljanja regulisanih profesija u Evropi, kao što su stručna nezavisnost, povjerljivost, poštenje, integritet i dignitet.

Time se ne isključuje mogućnost da zemlje članice ili nacionalna strukovna udruženja propišu svojim nacionalnim zakonima ili nacionalnim Kodeksom ponašanja detaljnija pravila sa ciljem uspostavljanja većeg nivoa zaštite.

U skladu sa Direktivom 2006/123/EC o uslugama (Član 15 sloboda osnivanja i Član 16 slobodno kretanje usluga) ova detaljnija pravila treba da ispoštuju sljedeće uslove:

- nediskriminacija: zahtjev ne smije biti diskriminatoran ni direktno (nacionalnost ili lokacija registrovane kancelarije) ni indirektno (boravište ili sjedište);
- potreba: zahtjev mora biti opravdan iz razloga vezanih za javnu politiku, javnu bezbjednost, javno zdravlje ili zaštitu životne sredine;
- proporcionalnost: zahtjev mora biti u skladu sa postizanjem cilja kojem se teži i ne smije ići van onoga što je potrebno da se taj cilj postigne.

Jedan od izazova evropskog Kodeksa ponašanja bi bila i njegova konkretna implementacija, kako bi se osiguralo da se ovaj minimum postavljenih pravila može sprovesti u praksi.

Evropski Kodeks ponašanja FVE

Prema ovoj preambuli, članovi FVE su salgasni sa evropskim Kodeksom ponašanja FVE. Ovaj Kodeks ponašanja sadrži principe koji će:

Sada biti priznati kao izraz konsenzusa svih članova FVE o osnovnim vrijednostima i biti primijenjeni kroz nacionalne Kodekse ponašanja: Poglavlje I

Biti uzeti u obzir od svih članova FVE u svim izmjenama nacionalnih kodeksa ponašanja radi njihove progresivne implementacije sa ciljem veće zaštite primalaca i višeg kvaliteta usluga: Poglavlje 2.

FVE evropski Kodeks ponašanja nije pravno obavezujući ukoliko ga obavezujućim ne učini ili Evropska unija ili nacionalna legislativa.

S obzirom na to da će se okolnosti u kojima će se sprovoditi značajno razlikovati, FVE ne prihvata odgovornost i nije odgovorna za bilo kakvu upotrebu ovog Kodeksa u pogledu privatnog prava.

Definicije:

„*Nadležni organ*“ znači svako tijelo ili organ u zemlji članici koji ima nadzornu ili regulatornu ulogu u pogledu uslužnih aktivnosti uključujući naročito administrativne organe, profesionalna tijela i ona profesionalna udruženja ili druge profesionalne organizacije koje u ostvarivanju svoje zakonske autonomije regulišu na zajednički način pristup uslužnim aktivnostima ili njihovo ostvarivanje (Direktiva 2006/123/EC).

„*Regulisana profesija*“ znači profesionalna aktivnost ili grupa profesionalnih aktivnosti pristup kojima i čije sprovođenje ili jedan od načina sprovođenja podliježe direktno ili indirektno, u skladu sa zakonskim, regulatornim ili administrativnim odredbama, posjedovanju određenih stručnih kvalifikacija; a upotreba profesionalnog zvanja je naročito ograničena zakonskim, regulatornim ili administrativnim odredbama na nosioce date stručne kvalifikacije (Direktiva 2005/36/EC).

„*Usluga*“ znači savka privredna aktivnost samozapošljavana koja se obično pruža za određenu nadoknadu, kako je navedeno u Članu 50 Ugovora (Direktiva 2006/123/EC). Veterinar koji pruža uslugu može biti ili samozaposlen ili biti član nekog preduzeća.

„*Klijent*“ znači lice, preduzeće ili neki drugi subjekt (kao što je vlada) koji kupuje robe i usluge koje pruža veterinar, njegovo osoblje ili njegov veterinarski tim.

„*Zemlja članica*“ znači zemlja članica Evropske unije.

„*Matična zemlja članica*“ znači zemlja članica u kojoj je veterinar stekao pravo da nosi svoje profesionalno zvanje.

„*Zemlja članica domaćin*“ znači bilo koja druga zemlja članica u kojoj se veterinar bavi prekograničnim aktivnostima noseći svoje profesionalno zvanje.

POGLAVLJE I: Osnovne vrijednosti FVE evropskog veterinarskog Kodeksa ponašanja.

Ove vrijednosti se sada priznaju kao izraz konsezus svih članova FVE o osnovnim vrijednostima i implementiraće se kroz nacionalne kodekse ponašanja.

1.1 Opšti principi

❖ Nezavisnost i nepristrasnost

Veterinari će donijeti lično i nezavisno mišljenje nakon što u obzir uzmu sve relevantne okolnosti, bez bilo kakvog ličnog interesa ili uticaja spolja.

Klijenti imaju pravo da dobiju nepristrasan, nezavisan i objektivan savjet.

❖ Čast i integritet

Veterinari će postupati ljubazno, časno i sa integritetom u svim svojim odnosima sa klijentima i ostalim licima, uključujući i kolege iz struke, i ne smiju se baviti niti jednom aktivnošću niti se ponašati tako da diskredituju profesiju ili da ugroze povjerenje javnosti u profesiju.

Klijenti imaju pravo da očekuju da se prema njima ophode ljubazno i sa poštovanjem.

❖ Povjerenje i profesionalna tajna

Veterinari će čuvati povjerenje² svojih klijenata izuzev u posebnim okolnostima i, gdje je moguće, uz saglasnost datog lica.

Klijenti imaju pravo da očekuju da će veterinari poštovati povjerenje izuzev u posebnim okolnostima, naročito kada se iznošenje tih informacija odnosi na javno zdravlje ili zdravlje potrošača³, zdravlja životinja i/ili kada se iznošenje informacija zahtijeva zakonom.

❖ Stručnost i profesionalizam

U vršenju svoje profesije, veterinari će postupati savjesno i u skladu sa svojim najboljim stručnim znanjem.

Veterinari će održavati i širiti svoja znanja i vještine u pogledu veterinarske nauke.

Klijenti imaju pravo da očekuju da će veterinari redovno pratiti nova saznanja u svojoj oblasti prakse i raditi u skladu sa svojim nivoom stručnosti.

² Povjerenje/profesionalna tajna: čuvanje informacija dobijenih tokom pružanja profesionalnih usluga i obezbjeđenje da se informacije o nekom licu ne iznose drugima.

³ Vidi tačku 1.6.

❖ Odgovornost i osiguranje

Veterinari će osigurati da se klijentu adekvatno nadoknadi šteta u slučaju negativnih efekata koji su rezultat grešaka ili propusta načinjenih tokom pružanja neke usluge. Za te potrebe, veterinari treba da imaju osiguranje ili neki drugi vid garancija.

Klijenti imaju pravo da očekuju adekvatnu nadoknadu u slučaju opravdanog zahtjeva.

1.2 Veterinari i životinje

Veterinari moraju biti upoznati sa legislativom koja se odnosi na zdravlje i dobrobit životinja.

Veterinari moraju povratiti i/ili osigurati dobrobit i zdravlje životinja koje se nalaze pod njihovom brigom, bez obzira na to u kojoj oblasti veterinarske profesije oni rade.

Veterinari moraju pružiti hitnu pomoć i sredstva za smanjenje bolova svakoj životinji, u skladu sa svojim vještinama i datom situacijom.

1.3 Veterinari i klijenti

Veterinari moraju poštovati potrebe i zahtjeve koje izraze njihovi klijenti u mjeri u kojoj se takve potrebe i zahtjevi ne kose sa Principima i primjenom ovog Kodeksa i/ili zakona zemlje članice u kojoj žele da pružaju usluge.

Nijedan veterinar ne smije vršiti diskriminaciju na osnovu rase, pola, religije, politike, invaliditeta, bračnog statusa ili seksualne orijentacije.

Svi veterinari su dužni da svojim klijentima pruže svoje usluge i rade pošteno, savjesno, kompetentno i profesionalno, uz nezavisnost, nepristrasnost i integritet, dajući dužnu pažnju, vještinu i revnost.

Veterinari moraju, u mjeri u kojoj je to u razumnoj mjeri moguće, osigurati da klijent prije liječenja ili vršenja drugih procedura na to da saglasnost, na osnovu adekvatno pruženih informacija.

Veterinari mogu informisati javnost o svojim uslugama na precizan način, ne dovodeći javnost u zabludu. Takva komunikacija mora biti istinita, transparentna i tačna.

Komercijalna komunikacija veterinara mora biti u skladu sa zakonima Zajednice, sa naročitim ciljem garantovanja nezavisnosti, digniteta i integriteta, kao i profesionalne tajne. (Priručnik)

1.4 Veterinari i veterinarska profesija

Veterinari se moraju upoznati sa i poštovati relevantnu legislativu i Kodeks ponašanja za veterinare, kao pojedince u evropskoj veterinarskoj profesiji.

Kada veterinar jedne zemlje članice saraduje sa veterinarom iz druge zemlje članice, oba treba da uzmu u obzir razlike koje mogu postojati između zakona njihovih zemalja i profesionalnih organizacija, kompetencija i obaveza veterinara u dotičnoj zemlji članici.

Svi veterinari se moraju ponašati na način kojim se poštuju legitimna prava i interesi drugih. Oni moraju prihvatiti profesionalne težnje i doprinos svojih kolega i poštovati njihova prava.

Veterinari moraju priznati sve druge veterinare zemalja članica kao svoje kolege po struci i prema njima postupati pravično i s ljubaznošću.

Veterinari moraju osigurati integritet veterinarskih uvjerenja.

Oni ne smiju potpisati uvjerenje niti bilo koji drugi relevantni dokument osim ako je potpisnik njegov autor, ili:

- kada je dokument izrađen pod direktnim nadzorom i/ili ovlašćenjem potpisnika,
- na osnovu zvanično priznatog uvjerenja, izrađenog na gore naveden način, taj dokument potpisao drugi ovlašćeni veterinar.

1.5 Veterinari i veterinarski tim⁴

Veterinari će održavati i širiti svoje poznavanje i poštovati legislativu koja se primjenjuje u pogledu zdravlja i bezbjednosti poslodavaca, zaposlenih, preduzetnika.

Svi veterinari moraju osigurati da ponašanje njihovih timova bude u skladu sa Kodeksom ponašanja tako da svi koji rade sa bilo kojim pružaocem veterinarskih usluga mogu imati povjerenje u to da su zaštićeni od nestručnosti ili lažnih izjava ili izjava koje mogu dovesti u zabludu.

Svi veterinari će preduzeti sve razumne mjere predostrožnosti da bi osigurale zdravlje, bezbjednost i dobrobit svojih timova.

Veterinari će sa svojim kolegama i osobljem komunicirati tako da se obezbijedi koordinirana njega pacijenata.

Veterinari će osigurati da svaki član pomoćnog osoblja kojem se delegira određeni zadatak ima znanje i vještine potrebne da se taj zadatak izvrši efikasno i uspješno a da se istovremeno zadrži opšta odgovornost. Takođe mora postojati odgovarajući nadzor.

1.6 Veterinari i nadležni organi

Svi veterinari moraju poštovati zakone koji regulišu njihovu profesionalnu aktivnost i jačaće i težiće održavanju dobrih odnosa sa nadležnim organima.

Veterinari će kontaktirati nadležne organe i moraju se sami obavještavati o pravilima koja će uticati na njihovo vršenje svake aktivnosti u određenoj zemlji članici: oni

⁴ Poslodavci, zaposleni, preduzetnici

moraju obezbijediti poštovanje propisa nadležnog organa zemlje članice u kojoj žele da pružaju usluge.

Veterinari, kada vrše zadatke u ime nadležnih organa, moraju osigurati nepostojanje konflikta interesa i ne smiju svoju poziciju iskoristiti za proširenje svoje klijentele niti sticanja lične prednosti.

U vršenju inspekcijskih kontrola u ime nadležnih organa, veterinari moraju da razumiju važnost nepristrasnosti i ujednačenosti sprovođenja ovih inspekcijskih kontrola.

1.7 Veterinari i društvo

Veterinari moraju održavati i širiti svoje znanje o relevantnoj legislativi koja se primjenjuje na javno zdravlje, i poštovati je.

Veterinari moraju razumjeti svoju ulogu i poštovati zakonske obaveze u lancu ishrane. Veterinari će, gdje god je to moguće, imati na umu uticaj koji bi njihova aktivnost mogla imati na krajnji proizvod i potrošača.

Veterinari moraju težiti obezbjeđenju najbolje moguće zaštite javnog zdravlja i zdravlja potrošača.

Veterinari moraju razumjeti i poštovati svoje zakonske obaveze u pogledu propisivanja, čuvanja, upotrebe, nabavke i uklanjanja lijekova, posebno kada je u pitanju rukovanje ili primjena lijekova, što se evidentira i sprovodi u skladu sa opštim principima i zahtjevima farmakovigilanse.

Veterinari moraju svaku sumnju na bolest za koju postoji obaveza prijavljivanja prijaviti odgovarajućem nadležnom organu.

1.8 Veterinari i životna sredina.

Veterinari moraju održavati i širiti svoje znanje o relevantnoj legislativi koja se primjenjuje na zaštitu životne sredine, i poštovati je.

Svi veterinari moraju imati u vidu društveni i ekološki uticaj svojih profesionalnih aktivnosti prilikom vršenja svog rada i pružanja usluga.

POGLAVLJE II: Dalje preporuke o implementaciji osnovnih vrijednosti

Ove vrijednosti treba uzeti u obzir prilikom svih izmjena nacionalnih Kodeksa ponašanja radi progresivne implementacije sa ciljem veće zaštite primalaca i višeg kvaliteta usluga.

2.1 Veterinari i životinje

Veterinari treba da budu svjesni posebnog etičkog statusa životinja, kao bića koje mogu osjećati, i veterinarske odgovornosti za zdravlje i dobrobit životinja.

Za utvrđivanje procjene dobrobiti životinja Veterinari treba uvijek da uzmu u obzir pet sloboda:

- sloboda od gladi i žeđi,
- sloboda od bola, povrede i bolesti,
- sloboda od straha i uznemirenosti,
- sloboda izražavanja normalnog ponašanja,
- sloboda od neprijatnosti.

Veterinari treba da koriste najmanje stresne tehnike neophodne za dobru dijagnozu i terapiju.

Veterinari treba da pokušaju da životinjama ublaže bol i patnju u što je moguće kraćem vremenskom periodu; u slučaju da je dato stanje neizlječivo, trebalo bi da izvrše eutanaziju (usmrćivanje sa što je moguće manje bola, stresa i straha).

Veterinari bi trebalo da razmotre i eutanaziju životinja čak i bez dozvole vlasnika u hitnim slučajevima kada ne postoje nikakvi medicinski načini ili sredstva da se spriječi prevelika patnja životinje (u slučaju nesreće, pružanja hitne pomoći, itd. kada vlasnik životinje nije prisutan ili se sa njim ne može stupiti u kontakt). Međutim, prije donošenja takve odluke, sve moguće tretmane treba pažljivo razmotriti i odbaciti radeći iskreno i u skladu sa svojim najboljim saznanjima, preuzimajući potpunu odgovornost za takav akt.

Kada su svjesni kršenja legislative u oblasti dobrobiti životinja, veterinari treba odmah na to da skrenu pažnju vlasnika životinje/životinja i učine sve što je u njihovoj moći da riješe dati problem.

Gdje je to moguće, u ovim navedenim okolnostima, veterinari treba da ta kršenja prijave odgovarajućem zakonskom organu.

Izuzev kod ukazivanja hitne pomoći, veterinari treba da se bave isključivo veterinarskim uslugama za koje imaju adekvatno znanje i sposobnosti: ukoliko takvo znanje i sposobnosti nemaju, veterinari treba dati slučaj da prebace veterinaru koji ih posjeduje.

2.2 Veterinari i klijenti

Veterinari treba da pružaju dobre stručne savjete koristeći izraze koje će klijenti razumjeti, kao i informacije prije i tokom pružanja usluga, i u pogledu procedure koju

namjerava da sprovede da bi se postigao željeni cilj (mogući tretmani, prognoze, moguće nus-pojave) kao i o cijenama istih.

Gdje je to potrebno, veterinari treba da daju informacije o sistemima hitnih službi.

Veterinari treba da poštuju povjerljivost informacija dobijenih tokom pružanja veterinarskih usluga i da osiguraju da se informacije o nekom klijentu ne otkriju drugima osim ako to nije zakonom propisano, a gdje je moguće, uz saglasnost pojedinca i svake dotične strane koja je zasnovana na prethodno pruženim adekvatnim informacijama.

Veterinari treba da odgovore brzo, potpuno i ljubazno na žalbe i kritike.

Ukoliko između klijenta i veterinara dođe do bilo kakve nesuglasice stručne prirode ili kršenja pravila profesionalnog ponašnja, te nesuglasice treba riješiti lokalno ili kroz nadležni organ.

Veterinari treba da poštuju pravila određivanja cijena u slučajevima da ista postoje.

2.3 Veterinari i veterinarska struka

Veterinari ne bi trebalo da zlobno ili nepravično kritikuju ili pokušavaju da diskredituju drugog veterinara.

Ukoliko između veterinara dođe do bilo kakve nesuglasice stručne prirode ili kršenja pravila profesionalnog ponašanja, te nesuglasice treba riješiti lokalno ili kroz nadležni organ.

Veterinari treba da održavaju i razvijaju svoja stručna znanja i vještine.

Veterinari, ukoliko se od njih zahtijeva da pruže veterinarske usluge za koje pružalac zna ili može da utvrdi razumnim ispitivanjem da sa istim klijentom drugi pružalac veterinarskih usluga ima važeći ugovor o tome treba da obavijesti drugog pružaoca.

Veterinari treba da pružaju samo one usluge za koje su stručni. Veterinari treba da pomognu klijentu da pronađu drugog veterinara koji može pružiti traženu uslugu.

Veterinari treba da priznaju doprinos koji njihovim uslugama donose organizacije koje predstavljaju veterinarsku struku. U skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima, treba da podržavaju stručno predstavljanje (sugestije, kritike, korišćenjem prava glasa...)

2.4 Veterinari i veterinarski tim

Veterinari treba da se prema svojim kolegama i osoblju odnose na pravičan i razuman način i da im osiguraju pravičnu platu.

Veterinari treba da podstaknu i osiguraju stalno poboljšanje stručnih i/ili tehničkih znanja i vještina svojeg osoblja.

Veterinari i njihovo osoblje treba da bude osigurano za zakonsku i profesionalnu odgovornost.

Veterinari treba da podrže stručni razvoj sljedeće generacije veterinarara.

2.5 Veterinari i nadležni organi

Veterinari, kad god je to potrebno, treba da brzo i u skladu sa datim instrukcijama, izvrše obaveze javnih usluga koje vrše u ime nadležnih organa.

Kada nadležni organi od veterinarara traže izvršenje zadataka za klijenta nekog drugog veterinarara i kada klijent od njih traži vršenje bilo kojeg zadatka izvan toga, veterinari o tome treba da obavijeste tog veterinarara.

Veterinari ne treba da započinju bilo kakve procese protiv kolege bez prethodnog obavještanja nadležnog organa kojem oba pripadaju, a posebno ukoliko su iz različitih zemalja članica; tim nadležnim organima treba da daju priliku da im pomognu u postizanju nagodbe.

2.6 Veterinari i društvo

Veterinari treba da vlasnike životinja obavijeste o svojoj odgovornosti prema javnosti.

Veterinari treba, gdje god je to moguće, savjetovati svoje klijente o mjerama kojima se na najmanju moguću mjeru svodi rizik od uzročnika zoonoza, patogena koji se prenose hranom, rezidua, kontaminanata (bioloških i hemijskih agenasa) i otpornost na antibiotike.

2.7 Veterinari i životna sredina

Veterinari treba da pokušaju da smanje zagađenje životne sredine odgovarajućom upotrebom dezinfekcionih sredstava, lijekova i ostalih hemikalija.

Veterinari treba da podstaknu i klijente na isto.

Veterinari treba da postave za cilj ekološku odgovornost time što će na ekonomičan način koristiti energiju i vodu.

Veterinari treba da organizuju posebno sakupljanje različitih vrsta otpada da bi se mogao slati u odgovarajuće centre za reciklažu.

Literatura

1. FVE (2002) Evropski kodeks dobre veterinarske prakse
2. ACE (2005) Evropski deontološki kodeks za pružaoce arhitektonskih usluga
3. CCBE (2006) Kodeks ponašanja pravnika Evrope
4. CEPLIS (2006) Zajedničke vrijednosti slobodnih profesija u EU
5. EC – Ugovor o formiranju Evropske zajednice
6. EC (2005) Direktiva 2005/36/CE o priznavanju stručnih kvalifikacija
7. EC (2006) Direktiva 2006/123/CE o uslugama na unutrašnjem tržištu
8. EC (2007) Priručnik za implementaciju direktive o uslugama

9. EC (2007) DG za unutrašnje tržište – Développer la qualité des services dans le marché intérieur: le rôle des codes de conduite européens
10. OIE Standardi (2007) Kodeks zdravlja kopnenih životinja

ANEKS I: REF: Direktiva 2005/36/CE o priznavanju stručnih kvalifikacija

„Obuka veterinara-praktičara“

1. Obuka veterinara-praktičara će trajati ukupno najmanje pet godina punih teorijskih i praktičnih studija na univerzitetu ili na višem institutu koji pruža obuku koja je priznata kao ekvivalentan nivo, ili pod nadzorom univerziteta, koja obuhvata najmanje studijskih program iz Aneksa V, tačka 5.4.1.

Sadržaj iz Aneksa V, tačka 5.4.1 može se dopunjavati u skladu sa procedurom iz Člana 58(2) sa ciljem njegovog prilagođavanja napretku ostvarenom u nauci i struci.

Takve dopune ne mogu podrazumijevati ni za jednu zemlju članicu bilo kakvu izmjenu sopstvenih zakonskih principa koji se odnose na strukturu profesija u pogledu obuke i uslova pristupa za fizička lica.

2. Za pristup veterinarskoj obuci neophodno je posjedovanje diplome ili sertifikata koji imaocu omogućava upis na date studije, univerzitet ili institute višeg obrazovanja koje zemlja članica priznaje kao one sa nivoom ekvivalentnim za potrebe relevantnih studija.
3. Obuka veterinara-praktičara mora da pruži sigurnost da je dotično lice steklo sljedeća znanja i vještine:
 - a. Odgovarajuće znanje u oblasti nauka na kojima se aktivnosti veterinara-praktičara zasnivaju,
 - b. Odgovarajuće znanje u oblasti građe i funkcije zdravih životinja, njihovog uzgoja, reprodukcije i higijene uopšte, kao i ishrane uključujući tehnologiju proizvodnje i konzerviranja namirnica koje odgovaraju njihovim potrebama,
 - c. Odgovarajuće znanje u pogledu ponašanja i zaštite životinja,
 - d. Odgovarajuće znanje o uzrocima, prirodi, toku, efektima, dijagnostici i tretmanu bolesti životinja, bilo pojedinačno ili u grupama, uključujući i posebna znanja o bolestima koje se mogu prenijeti na ljude,
 - e. Odgovarajuća znanja o preventivnoj medicini,
 - f. Odgovarajuća znanja o higijeni i tehnologiji proizvodnje i stavljanja u promet hrane za životinje i namirnica životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi,
 - g. Odgovarajuća znanja o zakonima, propisima i administrativnim odredbama koje se odnose na gore navedene teme,
 - h. Adekvatna klinička i druga praktična iskustva pod odgovarajućim nadzorom.

ANEKS 2: OIE standardi: Kodeks zdravlja kopnenih životinja (2007)

Poglavlje 1.3.3.

EVALUACIJA VETERINARSKIH SLUŽBI

Član 1.3.3.1.

Kvalitet veterinarskih službi zavisi od niza faktora koji obuhvataju osnovne principe etičke, organizacione i stručne prirode. Veterinarske službe moraju biti u skladu sa ovim osnovnim principima, bez obzira na političku, ekonomsku ili društvenu situaciju u njihovoj zemlji.

Usklađenost veterinarskih službi jedne zemlje članice sa ovim osnovnim principima je važno za uspostavljanje i održavanje povjerenja veterinarskih službi drugih zemalja članica u njene međunarodne veterinarske sertifikate.

Isti osnovni principi treba da se primjenjuju u zemljama u kojima odgovornost za donošenje ili primjenu određenih mjera u oblasti zdravlja životinja, ili izdavanja određenih međunarodnih veterinarskih sertifikata snosi organizacija koja ne spada u veterinarske službe, ili organ ili agencija u ime veterinarskih službi. U svim slučajevima, veterinarske službe zadržavaju krajnju odgovornost za primjenu ovih principa.

Član 1.3.3.2.

Osnovni principi kvaliteta

Da bi se osigurao kvalitet aktivnosti, veterinarske službe moraju poštovati sljedeće principe:

1. Stručno mišljenje

Osoblje veterinarske službe treba da posjeduje odgovarajuće kvalifikacije, stručnost i iskustvo koje im daje kompetentnost da donose dobra stručna mišljenja.

2. Nezavisnost

Treba povesti računa da se osigura da je osoblje veterinarskih službi slobodno od svih komercijalnih, finansijskih, hijerarhijskih, političkih ili drugih pritisaka koji bi mogli uticati na njihovo mišljenje ili odluke.

3. Nepriistrasnost

Veterinarske službe treba da budu nepristrasne. Sve strane na koje njihove aktivnosti imaju uticaja naročito imaju pravo da očekuju da se njihove usluge pruže pod razumnim i nediskriminatorskim uslovima.

4. Integritet

Veterinarske službe treba da garantuju da je rad svakog člana njihovog osoblja konzistentno visokog nivoa integriteta. Svaka prevara, koruptivna radnja ili falsifikovanje treba identifikovati i ispraviti.

5. Objektivnost

Veterinarske službe treba u svakom trenutku da postupaju na objektivnan, transparentan i nediskriminatorski način.

6. Opšta organizacija

Veterinarske službe moraju biti u mogućnosti da preko odgovarajuće legislative, adekvatnih finansijskih resursa i efikasne organizacije dokažu da su u poziciji da kontrolišu uspostavljanje i primjenu mjera vezanih za zdravlje životinja i međunarodne aktivnosti u oblasti veterinarske sertifikacije. Legislativa treba da bude dovoljno fleksibilna da omogući ekvivalentna mišljenja i efikasan odgovor na situacije koje se mijenjaju. Naročito treba da definišu i dokumentuju odgovornosti i strukture organizacija zaduženih za sistem identifikacije životinja, kontrolu kretanja životinja, suzbijanja bolesti životinja i sistema prijavljivanja, epidemiološki nadzor i prenos epidemioloških informacija.

Slične dokaze veterinarske službe treba da daju kada su zadužene za aktivnosti vezane za veterinarsko javno zdravlje.

Veterinarske službe treba na raspolaganju da imaju efektivne sisteme praćenja bolesti životinja i prijave problema u pogledu bolesti životinja kad god se oni pojave, u skladu sa odredbama Koda kopnenih životinja. Treba pokazati i odgovarajuće pokrivanje populacija životinja. Treba u svakom trenutku da teže poboljšanju svog učinka u smislu informacionih sistema u oblasti zdravlja životinja i suzbijanja bolesti životinja.

Veterinarske službe treba da definišu i dokumentuju nadležnosti i strukture organizacije (a posebno lanac komandovanja) koja je zadužena za izdavanje međunarodnih veterinarskih sertifikata.

Treba dati opis svake pozicije u okviru veterinarskih službi koja ima uticaja na njihov kvalitet. Ovi opisi poslova treba da obuhvate zahtjeve vezane za obuku, obrazovanje, stručna znanja i iskustvo.

7. Politika kvaliteta

Veterinarske službe treba da definišu i dokumentuju svoje politike, ciljeve i posvećenost kvalitetu i da osiguraju da je ova politika shvaćena, implementirana i održavana na svim nivoima date organizacije. Gdje uslovi to omogućavaju, može se implementirati sistem kvaliteta koji odgovara njihovoj oblasti rada i koja odgovara tipu i obimu rada koji moraju da izvrše. Smjernice za kvalitet i evaluaciju veterinarskih službi predlaže odgovarajući referentni sistem, koji treba koristiti ako zemlja članica odluči da usvoji sistem kvaliteta.

8. Procedure i standardi

Veterinarske službe treba da izrade i dokumentuju odgovarajuće procedure i standarde za sve pružaoce relevantnih aktivnosti i sa njima povezanih sredstava. Ove procedure i standardi se mogu, na primjer, odnositi na:

- a. programiranje i upravljanje aktivnostima, uključujući i međunarodne aktivnosti veterinarske sertifikacije,
- b. prevenciju, suzbijanje i prijavljivanje *pojave* bolesti,

- c. analizu rizika, epidemiološki nadzor i zoniranje,
- d. tehnike inspeksijske kontrole i uzorkovanja,
- e. dijagnostičke testove za bolesti životinja,
- f. pripremu, izradu, registraciju i kontrolu bioloških proizvoda za upotrebu u dijagnostici ili prevenciji bolesti,
- g. kontrolama na granici i propisima u oblasti uvoza,
- h. dezinfekciju i dezinsekciju,
- i. tretmane potrebne za uništavanje patogena u proizvodima životinjskog porijekla, ako je to moguće.

U mjeri u kojoj OIE usvaja standarde u datim oblastima, veterinarske službe treba da se usklade sa tim standardima pri primjeni mjera u oblasti zdravlja životinja i kada izdaju međunarodne veterinarske sertifikate.

9. Informacije, žalbe i apeli

Veterinarski organi treba da odgovore na legitimne zahtjeve veterinarskih organa drugih zemalja članica ili bilo kojeg drugog organa, osiguravajući naročito da se svi zahtjevi za davanje informacija, žalbe ili apeli koji stignu obrade na pravovremen način.

Treba voditi evidenciju o svim žalbama i apelima i o odgovarajućim aktivnostima koje veterinarske službe preduzmu.

10. Dokumentacija

Veterinarske službe treba da imaju na raspolaganju pouzdane i ažurne sisteme dokumentovanja, koji odgovaraju njihovim aktivnostima.

11. Samoprocjenjivanje

Veterinarske službe treba da organizuju periodično samoprocjenjivanje naročito dokumentovanjem dostignutih rezultata u odnosu na ciljeve i pokazivanjem efikasnosti svojih organizacionih komponenti i adekvatnosti resursa.

Procedura za evaluaciju veterinarskih službi od strane OIE eksperata, na dobrovoljnoj osnovi je data u članu 1.3.3.5.

12. Komunikacija

Veterinarske službe treba da imaju efektivne interne i eksterne sisteme komunikacije koje obuhvataju administrativno i stručno osoblje i strane na koje njihove aktivnosti imaju uticaja.

13. Ljudski i finansijski resursi

Nadležni organi treba da osiguraju da adekvatni resursi budu dostupni za uspješnu implementaciju gore navedenih aktivnosti.